

Architecture and Research in Times of Crisis: From Preserving Memory to Cultivating Hope

Guest Editorial

Writing this editorial is a profound honor, as my own academic journey began as a student in the School of Fine Arts; A place where I learned that architecture is as much about understanding society, culture, and history as it is about designing physical structures. Contributing this essay serves as a meaningful return to the scholarly community that shaped my early intellectual development.

Lately, I have been reflecting on a question that resonates with academics worldwide: What is the purpose of scholarship when society faces times of war, crisis, and exhaustion? This query is not unique to any single nation. Across the globe, scholars operate within societies marked by conflict, political polarization, economic instability, and widespread disillusionment. In such moments, publishing another research paper or academic monograph may feel detached from everyday realities, leading us to question whether architecture still matters, whether our research remains relevant, or whether our voices are truly heard.

History, however, suggests that we should reframe the question.

During periods of stability, architecture rarely dominates our social discourse. Yet, it matters most precisely when we -and those who preceded us- struggle to envision the future. Every admired city today is a product of destruction and renewal. Buildings may perish, but ideas endure. The knowledge accumulated through scholarship frequently forms the foundation upon which societies reconstruct themselves.

Regrettably, research cannot halt war, conflict, or suffering. A journal article will not rebuild a neighborhood, nor can a book restore lost monuments, landscapes, or communities. Nevertheless, scholarship performs an indispensable role: it preserves memory, documents knowledge, and challenges simplistic answers to complex problems that demand rigorous, thoughtful solutions. Perhaps this is our primary responsibility as academics: to safeguard complexity, propose alternatives, and educate within a world governed by uncertainty.

Our collective scholarly endeavors cultivate imagination. Architecture has always been an act of hope; by its very nature, it manifests confidence in the future. Every structure anticipates tomorrow's inhabitants. Every school, hospital, library, or public space reflects the conviction that society remains worth investing in. Scholarship embodies the same assumption. Every presentation, lecture, article, and book expresses faith that future generations will sustain the discourse. Hope, however, must not be conflated with optimism. Where optimism assumes that conditions will inevitably improve, hope examines whether our work retains meaning even when the trajectory of change remains uncertain.

I believe our scholarship does retain meaning. We write not because we expect our work to transform the world overnight, but because knowledge enables societies to recover when tomorrow finally arrives. These responsibilities are not abstract; they are most vital in times like the present.

The devastation witnessed across our beloved country is heartbreaking. It represents the profound loss of cherished human lives, vibrant communities, homes, heritage, and collective memory. Yet, history reminds us that reconstruction is never merely about replacing what was lost; it offers an opportunity to reevaluate the values that shape our urban environments. Moments of rupture compel us to address questions that periods of tranquility often postpone: How can we design cities that are healthier, more resilient, inclusive, sustainable, and responsive to their communities? How can architecture once again occupy a central position in public life and discourse?

If reconstruction merely reproduces past mistakes, tragedy has taught us nothing. Conversely, if tragedy inspires the creation of more humane cities and stronger communities, architecture reclaims its essential relevance. The same applies to scholarship. While our duty often involves documenting the past, our broader responsibility is to expand society's capacity to imagine better futures.

Published: 22 Jun 2026

Mohammad Gharipour* (Guest Editor)

Professor, Architecture Program, School of Architecture,
Planning and Preservation, University of Maryland.

E-mail: mgr@umd.edu

<https://doi.org/10.22059/jfaup.2026.108376>

Citation: Gharipour, Mohammad. (2026). Architecture and research in times of crisis: From preserving memory to cultivating hope. *Journal of Fine Arts: Architecture and Urban Planning*, 31(2), 5-8. (In Persian)

© Authors retain full copyright and publishing rights.

Publisher: University of Tehran Press.

*Mohammad Gharipour is a Professor and Director of the Architecture Program at the School of Architecture, Planning and Preservation, University of Maryland, and a Distinguished Professor of the Association of Collegiate Schools of Architecture (ACSA). He is the Former President of the Society of Architectural Historians, Director and Founder of the *International Journal of Islamic Architecture*, and Director and Co-Founder of the Epidemic Urbanism Initiative.

Academic journals are integral to this mission. Far more than repositories of research papers, they foster communities that sustain intergenerational dialogue. In challenging times, the decision to continue researching, teaching, writing, and questioning is in itself an act of hope. Architecture cannot eliminate all suffering, nor can scholarship resolve every crisis. Yet, both disciplines resist other forms of depletion: the loss of memory, imagination, and the conviction that the future remains worth building.

It is for this reason that contributing to this journal—rooted in the very community where my architectural journey began—feels like both a privilege and a duty. As we begin to rebuild our cherished home, we can draw strength from our shared ideas, historical knowledge, design training, and the better future we will collectively help shape.

Keywords: architectural scholarship, collective memory, post-crisis reconstruction, social responsibility, urban resilience

معماری و پژوهش در روزگار بحران: از پاسداشت حافظه تا پرورش امید

سرمقاله مهمان

تاریخ انتشار: ۱۴۰۵/۰۴/۰۱

محمد قاری پور* (سرمدیر مهمان): استاد برنامه معماری، دانشکده معماری، برنامه‌ریزی و حفاظت، دانشگاه مریلند، مریلند، آمریکا.

E-mail: mgr@umd.edu

<https://doi.org/10.22059/jfaup.2026.108376>

نگارش سرمقاله حاضر برای من افتخاری بس بزرگ است؛ چراکه سیروسلوک آکادمیک خود من نیز از دوران دانشجویی در دانشکده هنرهای زیبا آغاز شد؛ جایی که آموختم معماری همان قدر که به طراحی سازه‌های کالبدی می‌پردازد، به همان اندازه نیز با درک جامعه، فرهنگ و تاریخ در پیوند است. نگارش این جستار، بازگشتی پرمعنا به همان جامعه

علمی و آکادمیکی است که شالوده رشد و بالندگی فکری اولیه مرا شکل داد.

اخیراً ذهن من درگیر پرسشی شده که در میان دانشگاهیان سراسر جهان نیز طنین‌انداز است: در روزگاری که جامعه با جنگ، بحران و فرسودگی مواجه است، رسالت و کارکرد پژوهش علمی چیست؟ این پرسش منحصر به یک کشور خاص نیست. در سراسر جهان، پژوهشگران در جوامعی فعالیت می‌کنند که با مناقشات، قطبی‌شدن‌های سیاسی، بی‌ثباتی اقتصادی و سرخوردگی فراگیر دست‌به‌گریبان‌اند. در چنین برهه‌هایی، انتشار مقاله‌ای دیگر یا تک‌نگاشتی (مونوگراف) آکادمیک ممکن است گسسته از واقعیت‌های ملموس روزمره به نظر برسد و ما را به تردید بیندازد که آیا معماری هنوز اهمیتی دارد، آیا پژوهش‌های ما همچنان کارآمد و معتبرند و آیا اصلاً صدای ما شنیده می‌شود؟

باین حال، تاریخ به ما یادآور می‌شود که باید این پرسش را در چارچوبی دیگر بازتعریف کنیم.

در دوران ثبات و آرامش، معماری به ندرت بر گفتمان اجتماعی ما سایه می‌افکند؛ اما درست در لحظاتی که ما - و پیشینیان ما - در ترسیم و تصور آینده به بن‌بست می‌رسیم، ارزش و اهمیت آن بیش از هر زمان دیگری نمایان می‌شود. هر شهر تحسین‌برانگیزی که امروز می‌بینیم، حاصل چرخه‌ای از ویرانی و نوزایی است. بناها ممکن است از بین بروند، اما اندیشه‌ها پابرجا می‌مانند. دانش انباشته‌شده از طریق پژوهش‌های علمی، غالباً شالوده‌ای را می‌سازد که جوامع بر بستر آن دست به بازسازی خود می‌زنند.

متأسفانه پژوهش نمی‌تواند مانع جنگ، مناقشه یا آلام بشری شود. یک مقاله علمی محله‌ای ویران‌شده را از نو نخواهد ساخت و یک کتاب نمی‌تواند بناهای تاریخی، منظرها یا جوامع از دست‌رفته را احیا کند. باین همه، پژوهش علمی ایفاگر نقشی انکارناپذیر است: حافظه را پاس می‌دارد، دانش را ثبت و مستند می‌سازد و پاسخ‌های سطحی به مسائل پیچیده‌ای را که نیازمند راهکارهای دقیق و اندیشمندانه هستند، به چالش می‌کشد. شاید نخستین و اصلی‌ترین رسالت ما دانشگاهیان همین باشد: پاسداشت پیچیدگی، ارائه بدیل‌ها (گزینه‌های جایگزین) و آموزش در جهانی که عدم قطعیت بر آن حاکم است.

تلاش‌های علمی جمعی ما، قوه تخیل را بارور می‌سازد. معماری همواره کنشی از جنس امید بوده است؛ چراکه به حکم ماهیت خود، تجلی‌بخش اعتماد به آینده است. هر بنایی با فرض حضور ساکنان فردا برپا می‌شود. هر مدرسه، بیمارستان، کتابخانه یا فضای عمومی، نشان‌دهنده این باور راسخ است که جامعه همچنان ارزش سرمایه‌گذاری دارد. پژوهش علمی نیز واجد همین فرض بنیادین است. هر ارائه، سخنرانی، مقاله و کتابی، بیانگر ایمانی است به اینکه نسل‌های آینده این گفتمان را ادامه خواهند داد. باین حال، نباید «امید» را با «خوش‌بین بودن» اشتباه گرفت. خوش‌بینی بر این فرض استوار است که شرایط خودبه‌خود بهبود خواهد یافت؛ اما امید معنایی دیگر دارد: امید به سنجش این امر می‌پردازد که آیا کار و تلاش ما، حتی زمانی که سمت و سوی تغییرات نامشخص است، همچنان معنا و اصالت دارد یا خیر.

من باور دارم که پژوهش‌های ما همچنان معنابخش هستند. ما نه به این امید می‌نویسیم که کارمان یک‌شبه جهان را دگرگون کند، بلکه از آن رو می‌نویسیم که دانش، توان‌بازایی و بهبود را به جوامع می‌بخشد؛ آنگاه که فردای موعود سرانجام فرامی‌رسد. این مسئولیت‌ها انتزاعی و ذهنی نیستند؛ بلکه درست در برهه‌هایی همچون زمانه حاضر، حیاتی‌ترین کارکرد خود را بازیابی‌اند.

ویرانی‌هایی که در سراسر سرزمین محبوبمان شاهد آن بوده‌ایم، عمیقاً جان‌سوز و اندوه‌بار است. این ویرانی‌ها نشان‌دهنده از دست رفتن اندوه‌بار انسان‌های عزیز، جوامع پرنشاط، خانه‌ها، محله‌ها، میراث فرهنگی و حافظه جمعی ماست. باین حال، تاریخ به یادمان می‌آورد که بازسازی هر گز به معنای جایگزینی ساده‌ای آنچه از دست‌رفته نیست؛ بلکه فراداشت فرصتی است برای بازآرایی ارزش‌هایی که محیط‌های شهری ما را شکل می‌دهند. لحظات گسست و بحران،

استناد: قاری پور، محمد (۱۴۰۵). معماری و پژوهش در روزگار بحران: از پاسداشت حافظه تا پرورش امید. نشریه هنرهای زیبا: معماری و شهرسازی، ۳۱(۲)، ۵-۸.

ما را به مواجهه با پرسش‌هایی فرامی‌خوانند که دوران ثبات غالباً طرح آن‌ها را به تأخیر می‌اندازد: چگونه می‌توانیم شهرهایی بسازیم که سلامت‌تر، تاب‌آورتر، فراگیرتر، پایدارتر و پاسخگوتر به نیازهای جوامع ساکن خود باشند؟ چگونه معماری می‌تواند بار دیگر جایگاهی محوری در زندگی و گفتمان عمومی پیدا کند؟

اگر بازسازی تنها به تکرار اشتباهات گذشته بیانجامد، بدان معناست که فاجعه هیچ درسی به ما نیاموخته است؛ اما اگر فاجعه ما را به آفرینش شهرهایی انسانی‌تر و جوامعی مقاوم‌تر ترغیب کند، آنگاه معماری جایگاه و اعتبار بنیادین خود را باز می‌یابد. همین امر در مورد پژوهش علمی نیز صادق است. اگرچه وظیفه ما اغلب مستندسازی گذشته است، اما رسالت فراگیرتر ما، گسترش ظرفیت جامعه برای تصور آینده‌های بهتر است.

مجلات علمی بخشی ناگسستنی از این رسالت هستند. آن‌ها بسی فراتر از آرشیو مقالات پژوهشی، مجامعی را می‌پروراندند که گفتگوی میان‌نسلی را زنده نگه می‌دارند. در روزگار سختی و بحران، استمرار پژوهش، آموزش، نگارش و پرسشگری، خودکنشی سرشار از امید است. معماری نمی‌تواند تمام رنج‌ها و دردمندی‌ها را بزدايد و پژوهش نیز توان حل تمام بحران‌ها را ندارد؛ از همین روست که نگارش این سرمقاله، در صفحات نشریه‌ای که ریشه در همان جامعه علمی دارد که مسیر معماری من از آنجا آغاز شد، هم یک افتخار است و هم یک خویشتکاری و وظیفه. همان‌گونه که بازسازی خانه محبوبمان را آغاز می‌کنیم، می‌توانیم از اندیشه‌های مشترک، دانش تاریخی، آموزش‌های طراحی و آینده بهتری که دست در دست هم به شکل‌گیری آن کمک خواهیم کرد، نیرو و توان بگیریم.

واژه‌های کلیدی: بازسازی پس از بحران، تاب‌آوری شهری، پژوهش معماری، حافظه جمعی، مسئولیت اجتماعی